

EL PRESIDENT IRLA

per Josep SANS

A Montpeller, una tarda de finals de setembre del 1940 comengaren a circular uns rumors estranys. Es deia que certes personalitats "republicanes" havien estat detingudes pels serveis especials de l'Ambaixada espanyola de París i, amb la complicitat dels alemanys, traslladats a Espanya.

Ningu no sabia els noms. Tothom, pero, temia que fos l'amic més íntim. El nucli de refugiats que en aquells dies ens trobavem a Montpeller, engruixit pels nombrosos amics que d'arreu de França, ocupada pels nazis, havien arribat al Migdia, ens interrogaven continuament per a saber la realitat del fet i els noms de les persones.

Fou "L'Independant" de Perpinyà que ens confirmà, malauradament, el fet. Lluís Companys, Zugazagoitia, Cruz Salido, Peiro i altres, havien estat agafats en terra francesa i traslladats en territori franquista. Cap més notícia. Fins que, el 13 d'octubre, la premsa francesa donava la notícia de l'execució, als glacis del Castell de Montjuïc, del President de Catalunya. I, uns dies més tard, l'odiós "Gringoire" i altres periòdics del mateix estil, es permetien fer els comentaris més abjectes contra el nostre President i contra el conjunt de la nostra actuació abans i durant la guerra civil espanyola...

* * *

I en aquells moments, els més dramàtics per a nosaltres de la segona guerra mundial, quan gairebé tota Europa es trobava submergida per l'onada de barbarie nazi, quan una gran part de tots els ciutadans d'arreu del món es preguntaven angosiats si la victòria feixista anava a consolidar-se, que una persona que vivia al llindar de la frontera franco-espanyola, es a dir, de fet, en territori català, no oblidava que uns mesos abans el Parlament de Catalunya, l'havia elegit President i que, per tant, li corresponia l'alt honor d'exercir íntegrament la Presidència de la Generalitat.

Aquost homo era Josep Irla.

Assassinat, doncs, el President Companys pel règim franquista, el President interí de la Generalitat, Josep Irla, s'adreçava als diputats al Parlament de Catalunya per a comunicar-los-hi i recordar que en tots moments ell representava la continuïtat institucional catalana.

Els anys passaren i Josep Irla, omnig dels perills, continuà considerant-se President de la Generalitat i, tenint al costat homes com Antoni Rovira i Virgili, Ramon Nogues i Biset, Ferran Guitó, Joan Saurat, Miquel Guinart i altres, va anar preparant el que podria ésser al moment de la victòria aliada davant el feixisme, la nova Catalunya alliberada.